



بررسی عوامل موثر بر بهبود اشتغال دانش آموختگان رشته های کشاورزی



بررسی عوامل موثر بر بهبود اشتغال دانش آموختگان رشته های کشاورزی

چکیده

امروزه ازدغدغه های اصلی فارغ التحصیلان پس از خروج از دانشگاه اشتغال در تخصص و مهارت ویژه خود میباشند به همین منظور تحقیق حاضر با هدف بررسی راهکار های بهبود اشتغال دانش آموختگان به ویژه دانش آموختگان رشته های کشاورزی انجام شده است. مهمترین این راهکار ها را در ۵ گروه (الف) عامل دولت، (ب) بازار کار (ج) عامل دانش آموختگان (د) عامل دانشگاه (ه) عامل جامعه و مردم طبقه بندی شده است. نتایج پژوهش نشان می دهد که توجه به امر اشتغال و تخصصی شدن کار ها توسط دولت و مسئولین امر گام ارزشمندی را در راه حل مشکل اشتغال دانش آموختگان رشته های کشاورزی بر می دارد. رویای پرسشنامه قبلا توسط اساتید گروه های ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا و دانشگاه نهانوند استان همدان که در زمینه تهیه پرسشنامه فعالیت داشته اند، تأیید شده است و پایداری آن بوسیله ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰/۹۷۴ برآورد شده است. در این تحقیق از روش پیمایشی و از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. تعداد نمونه ها ۶۰ نمونه میباشد. تجزیه و تحلیل داده های پژوهش در دو سطح توصیفی و استنباطی انجام شده است. در تحلیل آزمون همبستگی پیرسون که عوامل موثر بر اشتغال و سن دانش آموختگان را بررسی می کند به این نتیجه رسید که هرچه سن فارغ التحصیلان بالاتر می رود تأثیر این عوامل برای آنان به نسبت کمتر می شود و دارای رابطه معنی دار ضعیف معکوس است یعنی برای فارغ التحصیلان با سنین کمتر عوامل اشتغال نقش پررنگتری دارد در واقع در سنین پایین تر موثرترند.

واژه های کلیدی: اشتغال؛ دانش آموخته؛ رشته کشاورزی؛ کارآموز؛ سازمان فنی و حرفه ای

مقدمه

اکثر کشورهای دنیا با مسائل و مشکلات اشتغال درگیرند ولی تعدد عوامل مشکل آفرین و ناشناخته بودن برخی از آنها در کشورهای جهان سوم موجب پیچیده تر شدن موضوع شده است. امروزه مدیریت کلان کشور به دنبال استفاده از روشهای علمی برای شناخت و کنترل عوامل مشکل آفرین در زمینه اشتغال و تبدیل چالشها به فرصتها برای شتاب دادن به حرکت توسعه است. دانشگاهها و مراکز فنی و حرفه ای عهده دار رسالتهایی چون تولید دانش، تربیت نیروی متخصص مورد نیاز جامعه، گسترش فناوری، نوآوری و خلاقیت هستند و امروزه صاحب نظران معتقدند دستیابی به توسعه پایدار فقط در سایه به کارگیری دانش روز و فناوری پیشرفته حاصل می شود. بنابراین، برای قرار گرفتن در جاده توسعه و جلوگیری از عقب ماندگی باید شرایطی فراهم شود که دانشگاهها بتوانند دانشجویان را برای به کارگیری فناوری جدید و پذیرش مسئولیتهای مختلف در سطح سازمان و جامعه پرورش دهند. در این پژوهش به منظور بحث و بررسی پیرامون چالشها و فرصتهای نظام آموزش کشاورزی در تامین نیازهای مهارتی نیروی انسانی مورد نیاز بازار کار، عوامل موثر در بهبود اشتغال زایی را تشریح می کند. فراهم آوردن دانش و مهارت های مورد نیاز نیروی کار آتی یکی از مستقیم ترین و بدیهی ترین راههایی است که سازمان فنی و حرفه ای می تواند به توسعه اقتصادی کمک کند. از طرف دیگر فراهم کردن شرایط و امکانات لازم برای نیروهای انسانی ماهر و کار



آزموده جهت ورود به بازار کار از مهم‌ترین اقدامات و پیش‌بینی‌هایی است که دولت‌مردان و برنامه‌ریزان کشورها می‌بایست مهارت و دانش مردمش را توسعه دهد و از آن در اقتصاد به نحو مؤثری بهره‌برداری کند (پناهی، ۱۳۷۵)

ایجاد اشتغال به ویژه برای دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای یکی از مهمترین چالش‌های اقتصاد ایران محسوب می‌شود و در آینده‌ای نه چندان دور با افزایش جوانان تحصیل کرده مسائل فوق‌حادثر خواهد شد. (مهرگان و کیهانی حکمت ۱۳۸۶)

روش‌شناسی

روش‌شناسی تحقیق شامل جامعه آماری، نوع تحقیق، روش تحقیق، ابزار تحقیق و گردآوری داده‌ها، روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها است. جامعه آماری را فارغ‌التحصیلان رشته‌های کشاورزی که در سازمان فنی و حرفه‌ای استان کرمانشاه در گرایش‌های مرتبط با رشته فارغ‌التحصیلی مشغول گذراندن دوره‌های تخصصی جهت اشتغال و کاریابی می‌باشند، و به آنها کارآموز گفته می‌شود تشکیل می‌دهند. نوع تحقیق انجام شده در رابطه با اشتغال فارغ‌التحصیلان رشته‌های کشاورزی کارآموز در سازمان فنی و حرفه‌ای از دید طبقه‌بندی هدف از نوع کاربردی می‌باشد و از نظر طبقه‌بندی گردآوری داده‌ها از نوع توصیفی و پیمایشی می‌باشد. روش تحقیق نیز پیمایشی بوده که از انواع پژوهش‌های توصیفی می‌باشد و برای بررسی توزیع ویژگی‌های یک جامعه آماری بکار می‌رود، به طوری که می‌توان از آن برای سنجش وضعیت موجود استفاده نمود. برای صرفه‌جویی در زمان و هزینه از ابزار تحقیق پرسشنامه استفاده شده است. علاوه بر آن از روش تحلیل محتوایی نیز به عنوان یک روش تحقیق کیفی برای استخراج داده‌ها استفاده گردیده است. پس از تهیه پرسشنامه موردنظر با مراجعه به اداره جهاد کشاورزی استان کرمانشاه و سازمان فنی و حرفه‌ای استان، پرسشنامه‌ها در اختیار فارغ‌التحصیلان رشته کشاورزی قرار گرفت و با توجه به این که اکثر دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته‌های کشاورزی را قشر زنان تشکیل داده‌اند؛ بنابراین اکثر پرسشنامه‌ها توسط این قشر تحصیل کرده تکمیل گردید به منظور تحلیل یافته‌ها و بررسی وجود رابطه یا عدم رابطه بین متغیرهای مختلف در آزمونی که به منظور بررسی عوامل مؤثر بر بهبود اشتغال دانش‌آموختگان رشته‌های کشاورزی انجام شده و همچنین آزمون فرضیه از همبستگی پیرسون استفاده شده است. جهت انجام آزمون ذکر شده و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۶ استفاده و بکار گرفته شده است.

یافته‌ها و بحث

مهم‌ترین دستاوردهای اشتغال و کارآفرینی در توسعه کشورها، ایجاد اشتغال، رفاه، ثروت و شناخت فرصت‌های شغلی مناسب است گسترش فرهنگ اشتغال‌زایی به عنوان یکی از نیازهای ضروری جامعه، نیازمند توجه اساسی به امر آموزش در مقوله کارآفرینی اشتغال است اهمیت توسعه اشتغال‌زایی به حدی است که مطابق با برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، دولت موظف است توجه ویژه‌ای به بحث کارآفرینی و حمایت از طرح‌های خوداشتغالی بنماید و با توجه به بند ج ماده ۲۷ این قانون، دولت می‌بایست تدابیر لازم، به منظور اصلاح نظام آموزش کشور جهت ارتقای توانایی، خلاقیت، مهارت، نوآوری، خطرپذیری، کارآفرینی و ایجاد روحیه آموختن و پژوهش فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را اتخاذ نماید همچنین این برنامه دولت را موظف می‌ساخت توسعه کمی و کیفی تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، دانش‌مدار، خلاق و کارآفرین، منطبق با نیازهای نهضت نرم‌افزاری را فراهم سازد. تدوین سند فرابخشی توسعه اشتغال در کاهش بیکاری از جمله اقدامات اجرایی برنامه توسعه کشور بوده و از اهمیت به سزایی برخوردار است از طرفی بر اساس سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی، ایران در پایان برنامه به عنوان کشوری توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در



سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و موثر در روابط بین المللی ترسیم شده است. (تاج آبادی، ۱۳۸۷)

کشوری که نتواند مهارت و دانش مردمش را توسعه دهد و آن در اقتصاد ملی به نحو احسن استفاده کند نخواهد توانست هیچ چیزی را توسعه دهد. برخی از ویژگی های آموزش نیروی انسانی را می توان این گونه بیان کرد که سرمایه انسانی باعث افزایش بهره وری نیروی کار و سرمایه خواهد شد. همچنین بسط و توسعه آموزش، رشد اقتصادی بیشتر را فراهم می کند. اغلب صاحب نظران موفقیت شمشیرهای شرق آسیا، از توجه عالمانه به سرمایه گذاری در نیروی انسانی و مدیریت استفاده از آنها سرچشمه می گیرد. با توجه به اینکه اهمیت موضوع اشتغال بر همه مشخص شده است به همین منظور در این مطالعه سعی بر این شد که از نظرات فارغ التحصیلان رشته های کشاورزی در انجام این پروژه استفاده شود. (دنیایی فولادی، ۱۳۸۰)

هدف کلی از انجام این پژوهش عوامل موثر بر بهبود اشتغال دانش آموختگان رشته های کشاورزی - مطالعه موردی: فارغ التحصیلان رشته های کشاورزی کارآموز سازمان فنی حرفه ای استان کرمانشاه می باشد.

اهداف تخصصی تحقیق در راستای رسیدن به هدف کلی عبارتند از:

- بررسی ویژگی های فردی و بیوگرافی پاسخگویان
- بررسی عوامل دولتی موثر بر روند اشتغال فارغ التحصیلان
- بررسی عامل بازار کار و ارتباط آن در جذب نیرو های متخصص در رشته های کشاورزی
- بررسی عامل دانش آموختگان و ارتباطات مستمر آنان با مراکز کاری و مهندسی و همچنین تاثیر بالابردن مهارت های علمی و عملی آنها در نحوه وارد شدن آنها به عرصه بازار کار.
- بررسی عامل محل تحصیل و ارتباط آن با روند کارآفرینی دانش آموختگان و همینطور بالا بردن سطح کیفی مهارت فارغ التحصیلان.

در نهایت بررسی عامل جامعه و مردم و تاثیر این عوامل بر عملکرد فارغ التحصیلان پس از کسب مهارت های لازم جهت وارد شدن به عرصه بازار کار.

از اهداف و وظایف مهم نظام آموزش عالی هر کشور پرورش نیروی انسانی متخصص و کارآمد مورد نیاز جامعه است. گرچه دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور تلاش هایی را در این زمینه آغاز کرده اند ولی متأسفانه به علت نامناسب بودن سرفصل ها و عنوان های دانشگاهی با نیاز های جامعه، دانش آموختگان دانشگاه ها از تخصص و کارایی لازم برای تصدی مشاغل مربوطه برخوردار نیستند زیرا آموخته هایشان چندان با نیاز های واقعی جامعه ارتباط ندارد از سوی دیگر افزایش جمعیت، افزایش شمار دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی، ضعف در تدوین و اجرای درست برنامه های توسعه اقتصادی، نبود برنامه ای فراگیر و همسو نگر برای پرورش نیروی انسانی متخصص و مواردی از این دست از مهمترین عواملی است که امروزه به مشکلی با عنوان «اشتغال دانش آموختگان آموزش عالی» تبدیل شده است. (عبدالله زاده سلماسی و همکاران، ۱۳۹۲)

جذب فارغ التحصیلان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی کشور در بازار کار منوط به داشتن توانایی ها و ویژگی های بیست که بخشی از آن هاست بایست در طول دوران تحصیل در دانشگاه ها ایجاد گردد. به نظر می رسد عدم تناسب بین فرایند ها و مواد آموزشی رشته تحصیلی موجود در دانشگاه ها با مهارت ها و توانایی های مورد نیاز بازار کار، مهمترین عامل موفق نبودن فارغ التحصیلان در کارایی و اشتغال است. (نظری کتولی، ۱۳۸۴)



نیروی انسانی متخصص یکی از مهمترین سرمایه های هر کشور در جهت رشد و پیشرفت اقتصادی به شمار می آید به طوری که اغلب اقتصاددانان معتقدند که در نهایت منابع انسانی متخصص و تحصیل کرده است که روند و ویژگی توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور را تعیین می کند. به منظور استفاده مناسب و بهینه از این سرمایه، دولت ها همواره از برنامه های توسعه خود هدف هایی را در جهت ایجاد اشتغال و افزایش کیفیت نیروی کار تعیین می کند. (دینایی فولادی، ۱۳۸۰)

باتوجه به اهمیت بخش کشاورزی به عنوان یکی از عمده ترین بخش های اقتصادی در تولید و پیشرفت کشور می توان گفت که افزایش میزان کیفیت نظام آموزش کشاورزی و به دنبال آن افزایش میزان کارآفرینی و اشتغال دانش آموختگان از طریق شناخت، رفع موانع و مشکلات پیشروی آنها در آموزش عالی به ویژه در بخش تحصیلات تکمیلی می تواند موجب افزایش و بهبود بهره وری دانش آموختگان بازار کار کشور گردد. (خسروی پور، ۱۳۸۹)

راه حل عمده برطرف شدن مشکلات نظام آموزش عالی کشور برای پاسخگویی به نیاز های بازار کار را در گسترش فعالیت های تحقیقاتی، گسترش فناوری ارتباطات و اطلاع رسانی، تمرکززدایی، تناسب برنامه های درسی با نیاز های واقعی جامعه، گسترش روش های مشارکتی و دانشجویمدار در دانشگاه ها می توان برشمرد. (حمیدحیدری، ۲۰۰۸)

که با توجه به رشد بیش از حد دانش آموختگان کشاورزی و افزایش نرخ بیکاری آن ها، هدایت دانش آموختگان کشاورزی به سمت خود اشتغالی از طریق فعالیت های اقتصادی کسب و کار های غیردولتی در بخش های مختلف کشاورزی می تواند در کاهش بیکاری موثر باشد. (حجازی، ۲۰۰۸)

مراکز آموزش عالی در فرآیند اشتغال و کارآفرینی دانش آموختگان می تواند نقش های اساسی ایفا کند که می توان آن ها را برشمرد:

- آشنایی دانشجویان با ارزش کار کارآفرینان در جهت رشد فکری آن ها
- تشویق دانشجویان مقاطع تکمیلی به اخذ پایان نامه های مرتبط با اشتغال و کارآفرینی
- اختصاص بودجه ای مشخص به منظور کارآفرینی و اشتغال در مراکز دانشگاهی
- استفاده از آموزش مجازی برای ترویج کارآفرینی و اشتغال زایی در دانشگاه ها
- نهادینه سازی فرهنگ خلاقیت و کارآفرینی در دانشگاه و جامعه
- استفاده از ظرفیت نشریات و مجلات و همایش های تخصصی در این زمینه
- تعامل متقابل بین دانشگاه و دولت
- تعلیم و تربیت مربیان کارآفرینی
- جلب حمایت صاحبان سرمایه جهت تشویق به سرمایه گذاری در مراکز رشد (عبداله زاده سلماسی، ۱۳۹۲)

راهکارهای اساسی برای رفع مشکلات و محدودیت های اشتغال دانش آموختگان

- انطباق و سازگاری برون دادهای نظام آموزش عالی با نیاز های بازار کار با تاکید بر یادگیری مهارت های مورد نیاز بازار کار در برنامه های آموزشی دانشگاه ها
- ارتباط دوسویه دانشگاه ها با مراکز اجرایی و اقتصادی
- آموزش اشتغال زایی و کارآفرینی و توسعه تعاونی ها
- اصلاح ساختار نیروی انسانی بخش کشاورزی از بیسواد و کم سواد به نیروی متخصص و تحصیل کرده دانشگاهی و حمایت از دانش آموختگان دانشگاهی در توسعه فعالیت های جانبی و غیر مستقیم بخش کشاورزی
- استفاده از پتانسیل ها و ظرفیت های بخش خصوصی در به کارگیری و جذب دانش آموختگان کشاورزی که سبب کاهش نرخ بیکاری میگردد. (موحدی، ۱۳۸۹)

موانع جذب فارغ التحصیلان را می توان به شرح زیر برشمرد:



- زیادی تعداد دانش آموخته های کشاورزی
- نداشتن سرمایه کافی
- عدم حمایت دولت
- وجود افراد مسن در ادارات
- عدم هماهنگی ادارات
- تبعیض به علت جنسیت
- عدم اعتماد به نفس
- عدم شناخت رشته های تحصیلی
- کمبود فعالیت های اقتصادی
- نداشتن توانایی کارهای عملی
- ضعف کیفیت آموزش
- عدم انطباق سرفصل دروس دانشگاهی با نیاز های هر منطقه
- نبود مهارت های مورد نیاز بازارکار از سوی دانش آموخته ها
- عدم توازن بین نیازهای بازارکار و خروجی های دانشگاه ها
- عدم اطلاع رسانی صحیح و فقدان یک نظام فناوری اطلاعات

به نظر می رسد عدم تناسب بین فرآیندها و مواد آموزشی رشته های تحصیلی در دانشگاه ها با مهارت ها و توانایی های مورد نیاز بازارکار در نقاط مختلف جغرافیایی موفق نبودن فارغ التحصیلان در کارایی و اشتغال میباشد. نظام آموزش فنی و حرفه ای کشور به عنوان یکی از دو قطب تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران مسئولیت تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد مورد نیاز جامعه را در سطوح ورشته های مختلف به عهده دارد. براساس بررسی های به عمل آمده در زمینه چگونگی عملکرد نظام آموزش عالی می توان گفت بنا به دلایل مختلف دست یابی به هدف فوق در سطح جامعه محقق نشده است. (نظری کتولی، ۱۳۸۴)

نتایج بدست آمده در دو بخش مجزا آورده می شود که این دو قسمت عبارتند از:

الف) یافته های توصیفی: سن، جنسیت، وضعیت شغلی، نوع شغل در صورت شاغل بودن، میزان تجربه کاری، گرایش تحصیلی، محل اخذ مدرک تحصیل، نوع دانشگاه

ب) یافته های تحلیلی:

عناوین مربوط به نقش و تاثیر عامل دولت، عامل بازارکار، عامل دانش آموختگان، عامل دانشگاه، عامل جامعه و مردم، در بهبود اشتغال دانش آموختگان در یافته های تحلیلی مورد مطالعه قرار گرفتند.

برای عامل دولت عنوان «حمایت، هدایت و نظارت بر مراکز کارآفرینی توسط دولت»، عامل بازارکار عنوان «تنوع بخشی به فعالیت ها و مشاغل بازارکار مرتبط با کشاورزی»، عامل دانش آموختگان عنوان «مجهز شدن دانشجویان و دانش آموختگان به مهارت های کارآفرینی و راه اندازی کسب و کار»، عامل دانشگاه عنوان «توسعه و گسترش آموزش عالی در جهت تربیت نیروی کارمدار و نه دانش مدار»، عامل جامعه و مردم عنوان «عزم ملی در جهت بهبود فضای کسب و کار» در عناوین مربوط به نقش و تاثیر آنها در اولویت اند.

در تحلیل آزمون همبستگی ابتدا دو فرض را تعریف میکنیم:

فرض H_0 : حالتی تعریف می شود که بین دو متغیر مستقل و وابسته ارتباط معنی داری وجود ندارد. ($H_0: p=0$)

فرض H_1 : حالتی تعریف می شود که بین دو متغیر مستقل و وابسته ارتباط معنی داری وجود دارد.

رابطه بین سن پاسخگویان و عوامل موثر بر اشتغال:



در این قسمت رابطه بین متغیرهای وابسته (عوامل اشتغال) و مستقل (سن) با استفاده از آزمون سنجش همبستگی پیرسون مورد بررسی و تحلیل واقع گردید. نتایج در زیر ذکر گردیده است:

تفسیر آماری:

در آزمون همبستگی پیرسون برای رابطه بین متغیر مستقل سن و متغیر وابسته عوامل اشتغال فرض H_1 تعریف می شود به عبارت بهتر بین متغیر مستقل سن و متغیر وابسته عوامل اشتغال رابطه معنادار ضعیف و معکوس وجود دارد یعنی با افزایش سن عوامل موثر در اشتغال هم چنان مورد توجه است اما از تاثیرش کاسته می شود.

تفسیر کاربردی:

از این آزمون می توان چنین دریافت کرد که هرچه سن فارغ التحصیلان بالاتر می رود تاثیر این عوامل اشتغال برای آنان به نسبت کمتر می شود و کاهش می یابد ولی هم چنان موثرند. از طرفی می توان گفت که برای فارغ التحصیلان با سنین کمتر عوامل اشتغال نقش پررنگتری دارد و به دید آنها این عوامل در سنین پایین تر موثرترند.

رابطه بین سن پاسخگویان و عوامل موثر بر اشتغال در آزمون پیرسون

سن	عوامل اشتغال
سن: ضریب همبستگی پیرسون	۱
ضریب معنا داری	*-۰.۲۷۸
فراوانی	۰.۳۴
عوامل اشتغال: ضریب همبستگی پیرسون	۶۰
ضریب معنا داری	۵۸
فراوانی	۱
ضریب معنا داری	*-۰.۲۷۸
فراوانی	۰.۳۴
فراوانی	۶۰



نتیجه گیری و پیشنهاد ها

از مهم ترین دلایل برای اشتغال افراد و بویژه دانشجویان ، استقلال و عدم وابستگی و عوامل سوق دهنده هستند که از جمله عوامل انگیزشی برای اشتغال افراد می باشند . در انجام یک فعالیت پژوهشی روند سیر انجام به گونه ای است که در نهایت منتهی به نتیجه می گردد که برخاسته از تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده از تحقیق است . پس از نتایج کلی تحقیق ، یک سری پیشنهادهای کاربردی و پژوهشی برای محققینی که قصد انجام پژوهش در این زمینه را دارند ارائه شده است.

نتایج بدست آمده درمورد وضعیت سنی پاسخگویان نشان داد که به طور میانگین پاسخگویان جوان بوده اند.

نتایج بدست آمده در مورد وضعیت جنسیت پاسخگویان نشان داد که اکثریت پاسخگویان مورد مطالعه (۶۵ درصد) زن بوده اند.

نتایج بدست آمده در مورد وضعیت شغلی پاسخگویان نشان داد که اکثریت آنها بیکار و یا دانشجو هستند.

نتایج بدست آمده در مورد نوع شغل و میزان تجربه کاری پاسخگویان نشان داد که بدلیل اینکه اکثریت پاسخگویان بیکار و دانشجو هستند، دارای سابقه کاری زیر ۲ سال می باشند.

نتایج بدست آمده در مورد محل اخذ مدرک تحصیلی پاسخگویان نشان داد که اکثریت پاسخگویان در شهر کرمانشاه و دانشگاه رازی و پیام نور کرمانشاه مشغول به تحصیل بوده اند.

نتایج بدست آمده در مورد نوع دانشگاه محل تحصیل پاسخگویان نشان داد که اکثریت آنها در دانشگاه های دولتی تحصیل و مدرک خود را اخذ کرده اند.

نتایج پژوهش نشان می دهد که پاسخگویان در موارد مربوط به اقدامات و نقش هایی که دولت می تواند در اشتغال دانش آموختگان ایفا نماید حمایت، هدایت و نظارت بر مراکز کارآفرینی توسط دولت و وضع قوانین جدید استخدامی برای به کار گیری دانش آموختگان کشاورزی را اولویت دانستند و معتقدند که تاثیر این دو مورد از اقدامات دولت زیاد است و نسبت به بقیه موارد و گویه ها از اهمیت بیشتری برخوردارند.

نتایج پژوهش نشان می دهد که برطبق نظر پاسخ دهندگان در عناوین عامل بازارکار تنوع بخشی به فعالیت ها و مشاغل بازار کار مرتبط با کشاورزی در صدر عناوین قرار دارد.

نتایج پژوهش نشان می دهد که در مجموعه عوامل مربوط به نقش خود دانش آموختگان، مجهز شدن دانشجویان و دانش آموختگان به مهارت های کارآفرینی و راه اندازی کسب و کار تاثیر بالایی دارد و این عامل را نیز می توان از عوامل تاثیر گذار بر اشتغال دانش آموختگان رشته کشاورزی دانست.

نتایج پژوهش نشان می دهد که در میان نقش های متفاوت دانشگاه و مراکز عالی توسعه و گسترش آموزش های فنی و حرفه ای در زمینه کشاورزی از مهمترین نقش ها به شمار می رود و پس از آن بها دادن به برنامه ریزی منطقه ای براساس وضعیت بازارکار در دانشگاه ها رتبه دوم را دار

این پروژه سعی براین داشت که نگاهی فشرده به مقوله اشتغال از زاویه تاثیر عوامل دولتی، بازارکار، دانشگاه، خود دانش آموختگان و جامعه داشته باشد. پس لازم است دولت با حمایت بی دریغ خود در بستر سازی کارآفرینی و اشتغال در جهت کمک به حل مشکل فارغ التحصیلان، به ویژه فارغ التحصیلان کشاورزی قدم بردارد. این کمک ها هم به صورت مادی هم به روش های دیگر می تواند انجام



پذیرد. بدین ترتیب که دولت می تواند با وضع قوانینی به نفع دانش آموختگان رشته کشاورزی و در حمایت از آنها به یاری آنها بشتابد. توجه به کار آفرینی و اشتغال توسط دولت و حمایت از ایجاد آن به وسیله دانش آموختگان می تواند گام ارزشمندی را در راه حل مشکل اشتغال دانش آموختگان رشته کشاورزی باشد.

پیشنهاد ها

پیشنهاد های کاربردی

در این بخش بر اساس نتایج حاصل از اطلاعات جمع آوری شده و آزمونهای آماری انجام شده و با توجه بررسی عوامل موثر بر بهبود اشتغال و میزان وضعیت اشتغال دانش آموختگان کشاورزی پیشنهاد هایی در رابطه با هر یک از عوامل به ترتیب ارائه می شود :

دولت:

- واگذاری زمین به دانش آموختگان کشاورزی از جمله راهکارهایی است که می تواند به منظور ایجاد اشتغال و استفاده بهینه از تخصص این افراد مورد توجه دست اندرکاران قرار گیرد. واگذاری زمین به افراد فارغ التحصیل می تواند در غالب طرح کارآفرینان از ابتدا به عنوان نوعی برنامه مورد توجه دولت قرار گیرد. در این رابطه حمایت مالی دولت می تواند بسیار موثر باشد.

- معرفی کردن فارغ التحصیلان و جذب آنها برای استفاده کردن آنها از تسهیلات کارورزی و همچنین برنامه ریزی و تدوین سیاست های اجرایی اشتغال با همکاری وزارتخانه های مربوط

دانشگاه:

- ارائه واحدهای عملی با توجه به نیاز های بازارکار به دانشجویان

- ایجاد ارتباط تنگاتنگ بین دانشکده و بازارکار

بازارکار:

تاثیر ندادن سابقه کاری در روند استخدام دانش آموختگان

دانش آموختگان:

- تبادل اطلاعات با دستگاه های اجرایی که خود می تواند به استفاده بهینه از امکانات فنی و اعتباری دستگاه های اجرایی منجر شود.

جامعه و مردم:

- حمایت رسانه ملی و سایر رسانه های انبوهی به مراتب بیشتر از قبل از دانش آموختگان

- عزم ملی در جهت بهبود فضای کسب و کار

پیشنهاد های پژوهشی

به کسانی که میخواهند در رابطه با بررسی عوامل موثر بر بهبود اشتغال دانش آموختگان کشاورزی تحقیق کنند توصیه می شود که به تعیین دقیق اثر هر یک عوامل مذکور و غیر مذکور بر میزان اشتغال زایی و کارآفرینی در بخش کشاورزی بپردازند و بررسی کنند که رشته های کشاورزی چه ارتباطی با این عوامل دارد.



به محققینی که در رابطه با موضوع پژوهشی یعنی بررسی عوامل موثر بر بهبود اشتغال و میزان وضعیت اشتغال دانش آموختگان کشاورزی قصد انجام تحقیقی را دارند، پیشنهاد می‌شود که به ارتقاء روحیه و کمک به بستر سازی فرهنگی کارآفرینی و اشتغال در جامعه دانشگاهی بپردازند.

قدردانی

مَنْ لَمْ يَشْكُرْ الْمَخْلُوقَ ، لَمْ يَشْكُرْ الْخَالِقَ

حمد و سپاس یکتای بی همتا را که لطفش بر ما عیان است، ادای شکرش را هیچ زبان و دریای فضلش را هیچ کران نیست و اگر در این وادی هستیم، همه محبت اوست.

اکنون که در سایه‌سار بنده نوازی‌هایش پایان نامه حاضر به انجام رسیده است، بر خود لازم می‌دانم تا مراتب سپاس را از بزرگوارانی بجا آورم که اگر دست یاری گرمشان نبود، هرگز این پایان نامه به انجام نمی‌رسید.

ابتدا از استاد گرانقدرم جناب آقای مهندس مهرداد پویا که زحمت راهنمایی این پایان نامه را بر عهده داشتند، کمال سپاس را دارم.

سپاس ویژه ای را به مهربانترین همراهان زندگیم، به پدر و مادر عزیزم تقدیم می‌کنم که حضورشان در فضای زندگیم، مصداق بی‌ریای سخاوت بوده است.



فهرست منابع

۱. پناهی، م. شناخت فرهنگ و مؤلفه های آن، مجله نامه پژوهشی، ۱۳۷۵
۲. تاج آبادی، ر.، مشایخی، ک. (۱۳۸۷). اشتغال و اهمیت کاربرد آموزش های علمی-کاربردی در کار آفرینی. همایش ملی توسعه کارآفرینی در آموزش های علمی کاربردی کشاورزی -۱۳۸۷.
۳. خسروی پور، ب.، منجم زاده، ز. (۱۳۸۹). دیدگاه دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی در خصوص عوامل و موانع موثر در کارآفرینی و اشتغال دانش آموختگان کشاورزی، مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، دوره ۲-۴۲، شماره ۱.
۴. عبدالله زاده سلماسی، ع.، انوری، م.، انوری، ن.، شریفی، س. (۱۳۹۲). نقش مراکز آموزش عالی در اشتغال و کار آفرینی.
۵. محمدی دینانی، م.، فولادی، م. (۱۳۸۰). بررسی وضعیت اشتغال دانش آموختگان رشته های کشاورزی. اقتصاد و کشاورزی توسعه، دوره نهم، شماره ۳۴.
۶. معتمد، م.، اسماعیلی، ج.، قربان زاده، س. (۱۳۹۰). بررسی عوامل موثر بر بهبود اشتغال دانش آموختگان رشته های کشاورزی. همایش ملی اشتغال دانش آموختگان بخش کشاورزی و منابع طبیعی، سیویلیکا - ناشر تخصصی مقالات کنفرانس ها و ژورنال ها
۷. موحدی، ر.، اکبری، ر.، یعقوبی، فرانی، ا.، خداوردیان، م. (۱۳۸۹). راهکارهای بهبود وضعیت اشتغال دانش آموختگان رشته های کشاورزی. مجله پژوهش های ترویج و آموزش کشاورزی، سال سوم، شماره ۴، زمستان.
۸. مهرگان، ن. (۱۳۸۶). آموزش کارآفرینی و راهکارهای اساسی اشتغال. مجموعه مقالات سومین همایش دو سالانه اشتغال و نظام آموزش عالی کشور، تهران ۲۴-۲۵ اردیبهشت، ص ۲۶۱.
۹. نظری کتول علی، رحمانی رضا، (۱۳۸۴). چالش های اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاه ها.

۱۰. Hamedhidari, S.; Agahi, H. and Papzan, A. (۲۰۰۸). Higher education during the Islamic government of Iran (۲۰۰۴-۱۹۷۹). In: International Journal of Education Development, ۲۸(۳): ۲۴۵-۲۸۱.

۱۱. Hejazi, Y.; Hashemi S.M; Malek Mohammadi, I. (۲۰۰۸). Iranain Agricultural Graduates and Agri-Business Ventures. In: American-Eurasian Journal of. Agricultural and Environmental Science, ۴(۳): ۳۱۱-۳۱۷.